

Zöld gondolkodás a négy fal között

Forrás: freepik.com

Pontosan tudjuk, hogy mennyi energiát fogyaszt a háztartásunk, hiszen erről minden hónapban számlát kapunk. De vajon tudatosan használjuk fel az elfogyasztott energiamennyiséget vagy tudnánk rajta még faragni? Pénztárcabarát ötleteket sorakoztatunk fel, hogy valóban energiatudatosabb legyen az otthonunk.

Elektromos áram

A földgáz, szén és kőolaj alapú energiatermelés környezeti hatásai egyértelműek: szén-dioxid és egyéb, az egészségre káros anyagok kerülnek a levegőbe. De jó jel, hogy 2019-re a megújuló energia termelése jelentősen nőtt, Nagy-Britanniában pedig meg is előzte a fosszilizékét. A szél, nap, víz vagy biomassa által termelt energia egyre kisebb befektetéssel és egyre több cég által elérhető. Ezek közül a háztartásoknak – családi házakban, de akár társasházakban is – a legkönnyebben elérhető a napelem telepítése. Már 16 napelem fedezi egy átlagos háztartás energiaszükségletét. A társasházak pedig a közös helyiségek világítását, fűtését és a liftek üzemeltetését tudják vele megoldani. Az egyszeri beruházás évek alatt térül csak meg.

Sok kicsi sokra megy alapon pedig a lakáson belülre vásárolhatunk időzítő kapcsolókat, amelyek például éjfél és reggel 6 között áramtalanítják a wi-fi-t és az általunk meghatározott elektronikai berendezéseket. Ugyanezt tudják az internetről vezérelhető berendezések, így például akkor sem fogyaszt a televízió készenléti üzemmódban áramot, amikor nem tartózkodunk otthon. A telefont sem szükséges egész éjszakára a töltőn hagyni, és a töltőt sem szükséges bedugva tartani egész nap. A villanyégőket pedig, amikor élettartamuk végére érnek, érdemes energiatakarékosra cserélni.

Fűtés-hűtés

Arról, hogy mi a kellemes szobahőmérséklet, vég nélküli vitákat lehetne nyitni. A kutatások azt bizonyítják, hogy abban a helyiségben, ahol 18 fok a hőmérséklet, aktívabbak az emberek, jobban megy a munka, könnyebb gondolkodni. Ha egy fokkal emeljük ezt a hőmérsékletet, akkor egy év alatt 350-400 kilogramm szén-dioxiddal többet juttatunk a levegőbe. Ezt besorozva – csak Magyarországon – otthonok millióival, máris kiderül, milyen mennyiségről van szó. Költséghatékonyra tehetjük lakásunkat, ha csak azt a helyiséget fűtjük, amelyekben tartózkodunk, ha szigeteljük a falakat és hőszigetelt ablakokat építünk be, ha előbb nyúlunk a ruhás szekrénybe egy kardigánért, mint a radiátor hőfokszabályozójához. Ugyanúgy, mint az elektromos áramnál, itt is érdemes a megújuló energiaforrásokra összpontosítani. Akárcsak télen a fűtés, úgy nyáron a hűtés is fontos egy háztartás életében. A légkondicionáló berendezések rengeteg energiát fogyasztanak, ráadásul a bennük lévő hűtőfolyadék a szén-dioxidnál jelentősen kártékonyabb üvegházhatású gáz. Ezért, aki környezettudatosan él, addig, amíg még elviselhető, inkább ventilátorral hűtse a lakásnak azt a helyiségét, amelyben tartózkodik.

A vízfogyasztás csökkentése

Csökkenthetjük háztartásunk vízfogyasztását a vizet használó háztartási gépek eco-funkciójának használatával, alacsony energiafelhasználású gép vásárlásával és víztakarékos csaptelepek beépítésével. De nemcsak gépek és berendezések tudatos használatával, hanem szokásaink átalakításával is takarékoskodhatunk. Például kézmosásnál nem feltétlenül

szükséges végig folytatni a vizet, hanem elég akkor, amikor bevezzzük a kezünket és amikor leöblítjük. Egy átlagos időtartamú kézmosásnál ilyenkor 1,5-2 liter vizet is spórolhatunk.

A tartályos vécék általában 9-10 liter vízzel öblítenek, azt azonban kevesen tudják, hogy a lehúzó ismételt megrántásával elzárhatjuk a vizet, így nem muszáj mindig egy vödörnyi ivóvizet elhasználni. Tehetünk a tartályba egy 1 literes pet palackot vízzel töltve, ezzel lehúzásonként 1 litert kifolyó vizet takarítunk meg. A kádfürdőzés is rengeteg vizet fogyaszt, ilyenkor 100-150 liter is bekerül a kádba, míg zuhanyzásnál átlagosan ennek harmadát folytatjuk ki. Léteznek úgynevezett szürkevíz újrahasznosító rendszerek, amelyek a kevésbé szennyezett vizeket, így például a mosógép öblítővizét egy gyűjtőbe, onnan pedig a vécé öblítőtartályába juttatják.

Ami nem 220-szal működik

Az elemek és az akkumulátorok különböző élettartammal rendelkeznek és mindenképp szelektíven gyűjtendőek. Amilyen gyorsan nőtt az autókban elhelyezett akkumulátorok élettartama, olyan lassan haladt előre a háztartásokban használatos ceruzaelemek és akkumulátorok fejlesztése. Távirányítókba, órákba, gyerekjátékokba, vezeték nélküli telefonokba, fényképezőgépekbe megéri elem formájú akkumulátort venni. Ügyeljünk arra is, hogy ezeket úgynevezett okostöltővel töltsük, ami kikapcsol, amikor az akkumulátor feltöltött.

Ami már nem működik

Ne a kukában, hanem hulladéktelepen vagy elektronikai hulladékok szétszerelésével és újrahasznosításával foglalkozó cégnél végezze az, amire már nincs szükség. Sajnos még mindig rengeteg televíziót, rádiót, nem működő laptopot dobnak ki az emberek lomtalanításkor vagy helyezik a kommunális szemetesek mellé. Nem ott helyük! Azt jobb, ha tudjuk, hogy egy átlagos laptop elkészítésekor a súlya tízszeresének megfelelő szennyező anyag jut a környezetbe. Ezért is fontos a tudatos vásárlás és a használt, de felújított termékek vásárlása. A szemléletváltás nem megy egyik napról a másikra, hiszen minden gyártó az újabbat, az okosabbat és a szebbet próbálja meg eladni. Ilyenkor azonban fel kell mérni, hogy mire használnánk, hány évre tervezzük vele és mennyit szánunk rá. Egy korábban már használt, ám szakemberek által felújított, akár garanciával rendelkező laptop is tudhat annyit, mint a kétszeresébe kerülő új. Ebben az esetben is igaz, hogy a kevesebb fogyasztás kevesebb hulladék és kevesebb légköri szennyezőanyag kibocsátásával jár. A fogyasztás visszafogása pedig – amellet, hogy anyagilag megéri – a bolygónak is jó.